

دفتر مجلس انصار اللہ بھارت

Office Of The Majlis Ansarullah Bharat

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA

Mob:9682536974, E-Mail: ansarullah@qadian.in

ਮੁਹੱਲਾ ਅਹਮਦੀਆ ਕਾਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

- ਜੰਗੇ ਬਦਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ
- ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ, ਖਾਸ ਦੁਆਵਾਂ ਦੀ ਤਹਰੀਕ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ ਖ਼ੁਤਬਾ ਜੁਮਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਸਰੂਰ ਅਹਮਦ ਖਲੀਫਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਅਲ-ਖਾਮਿਸ
ਅੱਯਾਦਹੁੱਲਾ ਤਾਅਲਾ ਬਿਨਸਰਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, 17 ਨਵੰਬਰ 2023 ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਟਿਲਫੋਰਡ, ਯੂ.ਕੇ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

ਤਸਹੁਦ, ਤਾਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤੁਲ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਮਗਰੋਂ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਪਿਛਲੇ ਖ਼ੁਤਬੇ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਿਆਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਉਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਾਤ ਬਿਨ ਹੱਯਾਨ ਦੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗ਼ਿਰਫ਼ਤਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ । ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਬਦਰ ਦੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ ਗਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹੁ ਅੰਨਹੁ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲਓ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਜਾਓ । ਇਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਵਲੋਂ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਅਨੰਸਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਵਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਂ, ਉਸ ਅਨੰਸਾਰੀ ਨੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ । ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਅਤੇ ਰਬ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗਲੋਂ ਉੱਤੇ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

ਕਿਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਜ਼ਿਕਰ ਸਰੱਯਾ ਹਜ਼ਰਤ ਜੈਦ ਬਿਨ ਹਾਰਸ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹੁ ਅੰਨਹੁ ਦਾ ਹੈ । ਜੇ ਜਮਾਦੀ-ਉਲੱ-ਆਖ਼ਿਰ 03 ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਾਦਰ (ਇਕ ਥਾਂ) ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ । ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹੁ ਅੰਨਹੁ ਨੇ ਇੰਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਨੂ ਸਲੀਮ ਅਤੇ ਬਨੂ ਗ਼ਤਫ਼ਾਨ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਿਹਲ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਣਾ ਪਿਆ । ਹੁਣ ਤਕ ਕੁਰੈਸ਼ ਆਪਣੇ ਵਿਓਪਾਰ ਲਈ ਹਿਜਾਜ਼ ਦੇ ਕੰਢੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸਨ । ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰਾਹ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ । ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ । ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਜਦ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ । ਜੇ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਂਡ ਗੁਆਂਡ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਬੀਲੇ ਸੁਲੈਮ ਅਤੇ ਗ਼ਤਫ਼ਾਨ ਆਬਾਦ ਸਨ ਸੇ, ਜਮਾਦੀ-ਉਲੱ-ਆਖ਼ਿਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਕੁਰੈਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਕਾਫ਼ਲਾ ਨਜਦ ਵੱਲੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਜੈਦ ਬਿਨ

ਹਾਰਸ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾ ਭੇਜਿਆ। ਜੈਦ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਕਰਦਹ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਨਸ਼ ਗਏ। ਜੈਦ ਬਿਨ ਹਾਰਸ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਰਯਾ ਨੀਲ ਵੱਲੋਂ ਮਦੀਨਾ ਪਰਤ ਆਏ।

ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਫ਼ਸਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਬੁਖਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਕਾਅਬ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸਾਂਭੇਗਾ? ਉਸ ਨੇ ਰਬੱ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਹੱਮਦ ਬਿਨ ਮੁਸਲਿਮਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਉਹ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਅਬ ਕੋਲ਼ ਆਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਦਕਾ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ਼ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆਂ। ਕਾਅਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓਗੇ। ਮੁਹੱਮਦ ਬਿਨ ਮੁਸਲਿਮਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗੇ। ਕਾਅਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ਼ਿਰ ਆਪਣੀ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ਼ ਗਿਰਵੀ ਰਖੋ ਦਿਓ। ਮੁਹੱਮਦ ਬਿਨ ਮੁਸਲਿਮਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਢਾਲਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰਖੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਾਅਬ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਜਦ ਰਾਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਾਅਬ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਢਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਬੁਖਾਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਸ਼ਰਹ ਉਮਦਤ-ਉਲ-ਕਾਰੀ' ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹੱਮਦ ਬਿਨ ਮੁਸਲਿਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਦ ਕਾਅਬ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰਸ ਬਿਨ ਓਸ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਨੋਕ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸੋ, ਆਪ ਦੇ ਸਾਥੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਦੀਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰਸ ਬਿਨ ਓਸ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਲੁਆਬ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਕਾਅਬ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਫ਼ੈਲੀ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਸ਼ਕਾਯਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰਦਾਰ ਇੰਝ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਅਬ ਦੇ ਵਚਨ ਤੋੜ੍ਹਣ, ਜੰਗ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ, ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਯਾਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਡਰ ਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੰਧੀ ਲਿੱਖੀ ਗਈ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਫ਼ਸਾਦ ਦੇ ਤਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਮੁੜ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਾਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸਰਫ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਰੋਪ ਲਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ੍ਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਾਅਬ ਆਪਣੀ ਯੋਗ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਆਰੋਪ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਇਹ ਇਕੱ ਅਯੋਗ ਕਤਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸਰਫ਼ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨਾਲ ਅਮਨ ਦੀ ਸੰਧੀ ਕਰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗਲ੍ਹ ਦੀ ਸੰਧੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖੇਗਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗ਼ਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਾਦ ਦਾ ਬੀਹ ਬੇ ਕੇ ਜੰਗ ਦੀ ਅਗੱ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਬਣਾਏ। ਉਸ ਦੇ ਜੁਰਮ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕਦਮ ਚੁਕਿਆ ਗਿਆ ਸੇ, ਅਜੱ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ, ਵਚਨ ਤੋੜ੍ਹਣ, ਭੜਕਾਉਣ, ਜੰਗ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਜਰਿਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫ਼ਿਰ ਆਰੋਪ ਕਿਸ ਗਲ੍ਹ ਦਾ ? ਫ਼ਿਰ ਅਜੱ ਕਲ੍ਹ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਅਤੇ ਇਸਰਾਈਲ ਵਿਚੱਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਅਯੋਗ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕ ਦਾ ਹੈ। ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕਬੀਲਾ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਾਅਬ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਕਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ? ਸੰਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਇਹ ਹਕੱ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਝਗੱੜਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਠੀਕ ਸਮਝਣ, ਕਰਨ। ਸੇ, ਜੇਕਰ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮਨ ਲਈ ਕਾਅਬ ਦੇ ਫ਼ਸਾਦਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਹਕੱ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਬਣੇ ? ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪ ਕਾਅਬ ਦੀ ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਰੋਪ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ।

ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਜ਼ਰਤ ਹਫ਼ਸਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੀ ਸਨ। ਉਹ ਇਕੱ ਸਰਧਾਵਾਨ ਸਹਾਬੀ ਖ਼ਨੀਸ ਬਿਨ ਹੁਜ਼ਾਫ਼ਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੇ ਨਿਕਾਹ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜੇ ਜੰਗੀ ਬਦਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਇਕੱ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਹਜ਼ਰਤ ਹਫ਼ਸਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਸਦਮੇ ਕਰਕੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਹਫ਼ਸਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦਾ ਲਿਖੱਣਾ ਪੜ੍ਹਣਾ ਜਾਣਨ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖੱਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਸ਼ਾਬਾਨ 03 ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਫ਼ਰਮਾਇਆ। ਹਜ਼ਰਤ ਹਫ਼ਸਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦਾ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਘੱਟੋ ਵਧੋਂ 63 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 45 ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।

02 ਹਿਜਰੀ ਦੇ ਕਿਸੱਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਫ਼ਾਤਮਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੇ ਨਿਕਾਹ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਲੰਘ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰਮਜ਼ਾਨ 03 ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥਾਤ ਨਿਕਾਹ ਦੇ ਦਸੱ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਦ ਇਕੱ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਹਸਨ

ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕੱ ਵਾਰ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਇਹ ਬੱਚਾ ਸਯੱਦ ਅਰਥਾਤ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਰਬੱ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਟੇਲੀਆਂ ਵਿਚੱ ਸੁਲਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ । ਸੈ, ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ।

ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਖ਼ੁਤਬੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚੱ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਦੀ ਮੁੜ ਤਹਰੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਈ ਖ਼ੁਤਬਿਆਂ ਤੋਂ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਲਈ ਦੁਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ । ਅਜੱ ਵੀ ਉਸੇ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁਣਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਆਵਾਂ ਜਾਰੀ ਰਖੱਣ । ਹੁਣ ਤਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਅੰਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਹਮਾਸ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾਸੂਮ ਬਚਿੱਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਬੁਡਿੱਆਂ, ਬਿਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੰਗੀ ਅਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਕਸਤ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਪਿੱਠੋਂ ਪਿੱਛੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਰਬੱ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝ ਦੇਵੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲੈਹ ਮੋਉਦ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹੁ ਅੰਨਹੁ ਨੇ 72-73 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਉਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕੱ ਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਇਕੱ ਇਕੱ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕੱ ਹਸਤੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰਖੱਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ । ਕਾਸ਼ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਇਸ ਗਲੱ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋ ਜਾਣ । ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਸਿੱਆ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰੇ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਜਾਂ ਇਸਰਾਈਲ ਦੀ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਲੱ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ । ਉੱਥੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਹਦਾਯਤ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਟਾਵਾ ਹੈ । ਉਮਰੇ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਹਕੱ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ । ਪਰ ਮਜ਼ਲੂਮ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀਆਂ ਲਈ ਦੁਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਸ਼ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਰਖੱਣ ।

ਅਜੱ ਕਲੱ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਚੁਕੱ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਪਰ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹਨ । ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉਠਿੱਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੱ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਤਾਂ ਗ਼ੈਰ ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਚੁਕਿੱਆਂ ਹਨ । ਰਬੱ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚੱ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਪੈਦਾ ਕਰੇ । ਯੂ.ਐਨ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ । ਅਜੱ ਕਲੱ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ । ਪਰ ਲਗੱਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹਤੱਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਲਗੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜੰਗ ਹੋਰ ਫ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਫ਼ੜ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਬਾਦ ਯੂ.ਐਨ ਦਾ ਵੀ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ । ਰਬੱ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਕਲ ਬਖ਼ਸ਼ੇ । ਲਗੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਰੀਬ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਬਾਦ ਜੇ ਲੋਕ ਬਚੱਣਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਬੱ ਅਕਲ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਹ ਰਬੱ ਵਲੱ ਧਿਆਨ ਦੇਣ । ਉਸ ਵਲੱ ਮੁੜ ਆਉਣ । ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਰਬੱ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ । ਆਮੀਨ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مُحَمَّدٌ وَّوَسْتَعِزُّنَا وَنَسْتَغْفِرُكَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ وَاَنْتَ
 مَنْ يَهْدِيهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَنَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَنَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ عِبَادَ اللّٰهِ رَحِمَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ
 يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَيَنْهَى عَنِ الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ اذْكُرُوا اللّٰهَ يَذْكُرْكُمْ وَاذْكُرُوْا
 يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ.